

Täysistunto

Tiistai 14.5.2024 klo 14.00—15.35

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi arvonlisäverolain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 32/2024 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 5/2024 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö VaVM 5/2024 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä. — Edustaja Heikkinen, olkaa hyvä.

Keskustelu

14.46 **Janne Heikkinen kok:** Arvoisa puhemies! Hallituksen esityksessä arvonlisäverolain muuttamiseksi on kyse lainsäädännön saattamisesta Euroopan unionista tulevan direktiivin vaatimusten mukaiseksi. Tämä unionin arvonlisäverokantoja koskeva direktiivi edellyttää muutamia muutoksia.

Ensinnäkin kansalliseen lainsäädäntöön on luotava säännökset virtuaalitapahtumien verotuspaikasta. Jatkossa siis ostajan sijoittautumispaikka määrittää sen, missä jäsenmaassa verotus tapahtuu.

Toisekseen direktiivi edellyttää muutoksia kansallisen lainsäädännön sanoitukseen. Kulttuuri-, viihde-, urheilu- ja vastaavien tapahtumien ja palvelujen alennettua verokantaa koskevien säännösten sanamuotoa yhdenmukaistetaan direktiivin sanamuotoja vastaaviksi. Tämän tarkoituksena ei ole kaventaa kyseisiin tapahtumiin ja palveluihin sovellettavan alennetun verokannan soveltamisalaa. Tämä alennettu verokanta soveltuisi sekä fyysisiin tapahtumiin paikan päällä että suoratoistona lähetettäviin tapahtumiin.

Kolmanneksi direktiivi tuo mukanaan verotuksellisia muutoksia taide-, keräily- ja antiikkiesineiden voittomarginaaliverotusjärjestelmään ja alennettuihin verokantoihin. Järjestelmä ei soveltuisi alennetulla verokannalla hankittujen taide-esineiden jälleenmyyntiin. Muutoksen tavoitteena on parantaa kilpailuneutraalisuutta Euroopan unionissa.

Arvoisa puhemies! Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa esitystä on kannatettu muutamien täsmennyksien kera. Samalla on tuotu esille tarve ohjelma- ja tapahtuma-alan kasvun vauhdittamiseen verotuksen avulla.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Aittakumpu.

14.48 **Pekka Aittakumpu kesk:** Arvoisa puhemies! Tässä hallituksen esityksessä todellakin ehdotetaan muutettavaksi arvonlisäverolakia, ja tämän tarkoituksena on panna täytäntöön EU:n arvonlisäverokantoja koskeva direktiivi. Esityksen mukaan lakiin lisättäisiin direktiivin edellyttämät, suoratoistona lähetettävien tai virtuaalisesti toteutettavien opetus-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 48/2024 vp

tiede-, kulttuuri-, viihde- ja urheilutilaisuuksien, messujen ja näyttelyiden sekä muiden vastaavien tilaisuuksien verotuspaikkaa koskevat säännökset.

Arvoisa puhemies! Esityksen mukaan saatavilla ei ole tietoa siitä, kuinka paljon Suomesta osallistutaan ulkomailla järjestettäviin reaaliaikaisiin suoratoistolähetyksiin ja toisaalta ulkomailta Suomessa järjestettäviin suoratoistolähetyksiin, ja tarkemman tiedon puuttuessa vaikutukset verotuottoihin arvioidaan vähäisiksi.

Arvoisa puhemies! Aivan viime viikkoina on ylipäättäänkin arvonlisäverotuksesta puhuttu aika runsaastikin ja siihen liittyen erityisesti siitä, mitä näin kokonaisuutena hallituksen politiikka arvonlisäveroa ja verotusta yleensäkin koskien tulee suomalaisille merkitsemään. Hallituksen linjahan näyttää siltä, että muun muassa juuri kulttuuripalveluiden hinnat ovat nousemassa, ja sitten tämä yleisen arvonlisäverotuksen korotus merkitsee sitä, että tavallisten ihmisten arjen kustannukset monellakin tavalla tulevat kasvamaan. Kuten Suomen Yrittäjät totesi tästä hallituksen veropolitiikasta, moni yrittäjä joutuu laittamaan pillit pussiin näiden muutosten takia. Siksi on hyvin huolestuttavaa, mitä tämän hallituksen verolinjan näin yleisesti ottaen tulee merkitsemään Suomen kansantaloudelle.

Keskustahan, arvoisa puhemies, ei toimisi hallituksen tavalla. Me emme nostaisi alempia arvonlisäverokantoja lainkaan ja yleisen arvonlisäveronkin pitäisimme pohjoismaisella tasolla. Täytyy myös muistaa, kun tuossa autoilusta äsken puhuttiin, että tämä arvonlisäveron korotushan, jonka hallitus aikoo tehdä, tulee nostamaan myös polttoaineen hintaa, ja samaan aikaan esimerkiksi työmatkavähennystä on jo heikennetty.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

14.50 **Hannu Hoskonen kesk:** Arvoisa herra puhemies! On hyvä, että näistä erilaisista yhteisistä verokannoista pidetään huoli ja niitä valvotaan, ettei veronkiertoa pääse tapahtumaan. Mutta veikkaan tälle hallituksen esitykselle kohtalaisen huonoa menestystä, koska missä menee se raja siellä, että kun ruvetaan verolappuja kirjoittelemaan joillekin ihmisille vaikka virtuaalisen myyntitapahtuman tai joidenkin messujen takia, niin onko se sitten yksityistilaisuus vai onko se julkinen tilaisuus? Sen rajan vetäminen on käytännöllisesti katsoen mahdotonta. Jos sukulaisilleen pitää vaikka omistamansa kenkäfirman mainosillan ja tarjoaa kahvit leipomon baarissa sen jälkeen, niin kyllä minusta on aika vaikea kuvitella, että siitä verolappu kirjoitettaisiin, koska verotustahan koskee täsmällisyyden ja tarkkarajaisuuden vaatimus ehdottomasti. Se vero joko on tai sitä ei ole. Semmoista välimuotoa ei tunneta.

Arvoisa herra puhemies! Lyhyesti sanon: Tämän päivän valtiovarainvaliokunnan kokouksessa käsiteltiin näitä Euroopan unionin tulevia niin sanottuja omia varoja — ja tämä varmaan tavallaan liittyy siihenkin, kun verotetaan yhteisesti eurooppalaisilta alueilta — ja siellä nousi esille tällainen yrityksiltä tulevaisuudessa perittävä liikevaihtoon perustuva vero. Eli se onkin yhteisövero, josta sitten edellisen eli ensimmäisen elvytyspaketin yhteydessä sovittiin.

Näissä asioissa pitää Suomen eduskunnan olla todella terävänä. Sieltä on tulossa nyt sellaisia veroehdotuksia Suomeen — en tarkoita tätä esitystä vaan yleensäkin — että niissä kannattaa olla tarkkana, koska näköjään noita veronottajia tässä maailmassa on yhä enemmän mutta veronmaksajista taitaa olla kapelo.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Viitanen, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 48/2024 vp

14.52 **Pia Viitanen sd:** Arvoisa herra puhemies! Kiitoksia jaoston väliaikaiselle puheenjohtajalle esittelystä.

Haluaisin kiinnittää tässä mietinnössä huomiota yhteen lauseeseen, jonka jaostossa ja valiokunnassa olemme tähän kirjanneet. Eli toteamme: ”Lisäksi on nostettu esille yleisempi tarve vauhdittaa ohjelma- ja tapahtuma-alan kasvua verotuksen keinoin, kuten esimerkiksi nostamalla kulttuuri- ja liikuntaetujen tasoa.” Mielestäni tässä on erittäin hyvä pointtaus, ja on tärkeää, että valiokunta otti tämän omassa mietinnössään esiin.

Mehän olemme tässä salissa aiemminkin keskustelleet tämäntyyppisistä asioista, ja minä kyllä kannatan sitä ajatusta, että lähtisimme pohtimaan myös esimerkiksi kulttuuri- ja liikuntaedun parantamisen merkitystä kokonaisvaltaisesti. Nimittäin ainahan tulisi tukea liikkumista, kulttuuria. Ja tällä esityksellä, jos tällaiseen mentäisiin, voisi olla myöskin hyviä työllistäviä vaikutuksia.

Minulla on tässä kädessäni arvioita siitä, että mikäli liikunta- ja kulttuuriedun vuotuista maksimimäärää nostettaisiin nykyisestä 400 eurosta 600 euroon, talouden tulot vähenisivät 33 miljoonaa euroa, joka olisi siis välitön vaikutus, koska yritysveron tuotto vähenisi, mutta — huom. — työllisyys kuitenkin paranisi kerrannaisvaikutuksineen 1 640 henkilötyövuodella. Eli kaiken kaikkiaan julkinen talous hyötyisi tämänkaltaisesta edun nostosta 23 miljoonaa euroa.

Eli tässä on tyypillinen esimerkki siitä, kuinka tietyillä panostuksilla voimmekin saada taloudessa kasvua ja työllisyyttä aikaan. Siksi kehottaisin eduskuntaa ja myös hallitusta miettimään tämänkaltaisia toimia, joilla parannettaisiin työllisyyttä ja työhyvinvointia, ihmisten henkistä ja fyysistä hyvinvointia. Se olisi hyvin tärkeää.

Kuten täällä edustaja Aittakumpu aikaisemmin mainitsi, nythän mennään hieman väärään suuntaan, kun hallitus on päättänyt nostaa kulttuuri- ja liikuntapalveluiden arvonlisäveroa. Kyllä siellä ollaan kovin huolissaan näistä kehityssuunnista. Siksiäpä halusin pointata tämän tärkeän asian, minkä valiokunta on tähän mietintöönsä kirjannut.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Heikkinen, olkaa hyvä.

14.54 **Janne Heikkinen kok:** Arvoisa puhemies! Tässä on syytä kommentoida muutamaa edellistä puheenvuoroa.

Tässä keskustelussa edustaja Aittakumpu nosti esiin työmatkavähennyksen. On totta, että hallitus sääti sen tasoja tuossa vuodenvaihteessa. Tässä kuitenkin piilee semmoinen yksityiskohta, joka on ainakin minua häirinnyt aina verotuspolitiikassa, ja se on se, että tässäkin talossa paljon käytetään väliaikaisia verotuksen muotoja. Autovero lienee varmaan se surullisimmin näistä kaikista, mutta onpa sitä kotitalousvähennyksen tasoakin tai työmatkavähennyksen tasoakin vaikkapa pandemiaan vedoten väliaikaisesti korotettu. Ja väliaikaisuus kai määritelmällisesti tarkoittaa sitä, että sitä tullaan sitten jonkun ajanjakson jälkeen myös laskemaan takaisin sille normaalille tasolle. Tämä keskustelussa tietysti hämmentää kansalaisia: onko nyt leikattu tai vähennetty jostain kohtaa, vai onko ikään kuin palattu takaisin jollekin normaalille uralle? Sen takia näitä väliaikaisia menetelmiä pitäisi käyttää hyvin harkiten. Ja onpa sellainenkin sanonta jäänyt joskus mieleen, että elämässä mikään ei ole niin pysyvää kuin väliaikainen vero, ja siinä on ainakin osatotuus autoverotuksen osalta.

No, tässä edustaja Viitanen nosti todella tämän liikunta- ja kulttuuriedun tason tähän keskusteluun. Tässä keskustelussahan on parikin piirrettä olemassa. On ensinnäkin liikun-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 48/2024 vp

ta- ja kulttuuriedun käyttöala, se, mihin sitä etua voi hyödyntää, mutta sitten on tietysti myös sen taso. On totta, että liikunta- ja kulttuuriedun tasoa ei ole kai tarkastettu — nyt ollaan muistinvaraisissa lukemissa — noin 15 vuoteen. Toistakymmentä vuotta sitten on edellisen kerran tarkastettu sen tasoa, ja siinä mielessä painetta kokonaistason korotukseen olisi — onko se sitten 400 eurosta 600 euroon vai onko se liian suuri loikka kerralla tehtäväksi? Meillä julkisen talouden liikkumavara on tällä hetkellä täysin olematon, joten jonkinlaista malttia kuitenkin odottaisin siinäkin.

Mutta kyllä suomalaisia tulee kannustaa liikunta- ja kulttuuripalveluitten käyttämiseen. Yksi erikoisuus liittyy tähän käyttöalaaan. Meillähän hallitusohjelmassa on jopa kolme mainintaa tästä liikuntaedun käyttöalasta. Yksittäinen epäkohta, mistä täälläkin salissa ollaan oltu kaikista eduskuntapuolueista huolissaan, on ollut se, että liikuntaedussa ei ole ollut mahdollista käyttää etua kalastus- ja metsästyspalveluihin, eräpalveluihin laajemminkaan, vaikka kaikki meistä tunnustavat sen, että näillä on olemassa kiistattomia, myös kansanterveydellisiä, hyötyjä.

Toivotaan, että näistä hallitusohjelman kolmesta kirjauksesta sitten jokin lähtee edistämään myös tätä näkökulmaa keskustelussa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustaja Viitanen, olkaa hyvä.

14.57 **Pia Viitanen sd:** Arvoisa puhemies! Käytin nyt tilaisuutta hyväkseni, kun täällä muisteltiin, koska on mahdettu tähän etuun tehdä viimeksi muutoksia. Minulla on täällä hyvät muistiinpanot, ja täällä liikunta- ja kulttuuriedun enimmäismäärää ei ole korotettu sitten vuoden 2009. Samaan aikaan liikuntapalveluiden hinnat ovat nousseet 23 prosenttia ja kulttuuripalveluiden hinnat 44 prosenttia. Eli tämä vähän kertoo siitä, että kyllä olisi eräänlaista tilaa nyt sitten puuttua tähän. Ja kyllä minä haluaisin lähettää hallituspuolueille terveiset, että kun kuitenkin etsitään sitä työllisyyttä, niin nimenomaan tässä laskelmassahan lähdetään siitä, että kun työllisyys paranisi, niin kokonaistaloudellisesti yhteiskunta hyötyisi sen 23 miljoonaa. Ja nyt kun etsitään kasvua kaikkialta, etsitään työpaikkoja, niin tähän kannattaisi ehdottomasti tarttua.

Kyllä suomalainen liikunta- ja kulttuurielämä ovat tämän maan suola, ja on hyvin tärkeää, että tuemme kaikin tavoin sitä, että kansalaisilla on oikeus liikkua ja myös harrastaa kulttuuria. Ja erittäin suuresti, puhemies, tänä päivänä kannan huolta [Puhemies koputtaa] tulevaisuudesta juurikin siksi, koska näitä leikkauksia nyt on tiedossa. [Puhemies koputtaa] Sen vuoksi kehottaisin tarttumaan tällaisiin positiivisiin mahdollisuuksiin, mitä pienellä satsauksella olisi olemassa.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 32/2024 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisälön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.